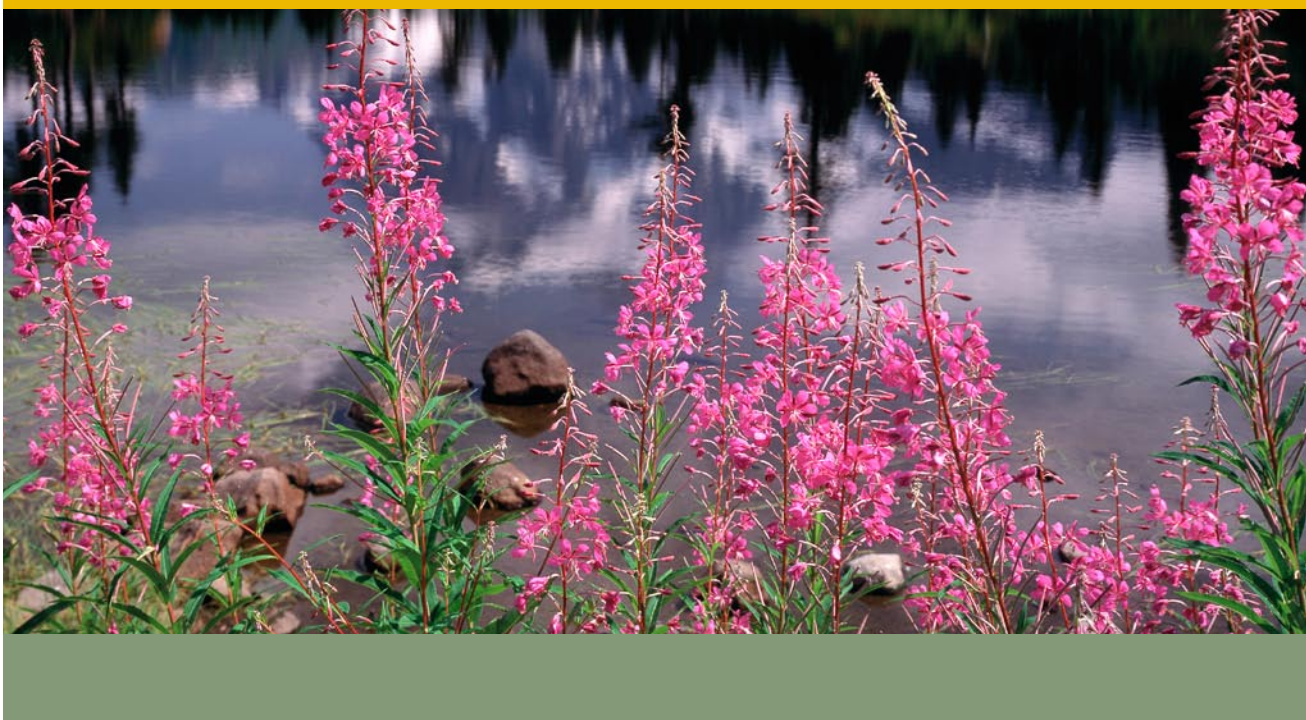

norrstyrelsen

RAPPORT 2009: 21

Vision och mål för internationellt samarbete i Region Norrland

Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete

Förord

Norrstyrelsen har bildats för att förbereda sammanslagningen av landstingen i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län till en regionkommun med arbetsnamnet Region Norrland. Det är en ideell förening som bildats av de tre landstingen samt kommunförbunden i Norrbottens och Västernorrlands län och Region Västerbotten. Vid sidan av styrelsen och dess arbetsutskott är 140 förtroendevalda och ett stort antal tjänstemän från landsting, kommuner, kommunförbund/regionförbund, statliga myndigheter, näringsliv och andra organisationer engagerade i de många arbetsgrupper som förbereder regionbildningen. Med Region Norrland vill vi skapa förutsättningar för ett starkare och mer livskraftigt Norrland – en regionkommun som kan tillhandahålla hälso- och sjukvård och skapa utvecklingsförutsättningar på ett effektivare och uthålligare sätt än de tre landstingen var för sig kan göra.

Under våren 2009 publicerades de kartläggningar av olika verksamhetsområden som Norrstyrelsens arbetsgrupper gjort i vår rapportserie (Rapport 2009:2–2009:17). Under sommaren och hösten har arbetsgrupperna gått vidare och formulerat förslag till vision, verksamhetsidé, mål och uppgifter för Region Norrland inom sina respektive områden. I denna rapport presenterar arbetsgruppen för internationellt samarbete sina förslag. Ordförande för gruppen är Håkan Gilmark (m), Härnösand, med Gustav Malmqvist, chef för Internationella enheten på Landstinget Västernorrland, som huvudsekreterare.

Jan-Åke Björklund
Projektledare för Norrstyrelsen

Norrstyrelsen

Hemsida: www.norrstyrelsen.se

Vid frågor om rapporten, kontakta:

Gustav Malmqvist (070-663 04 42)

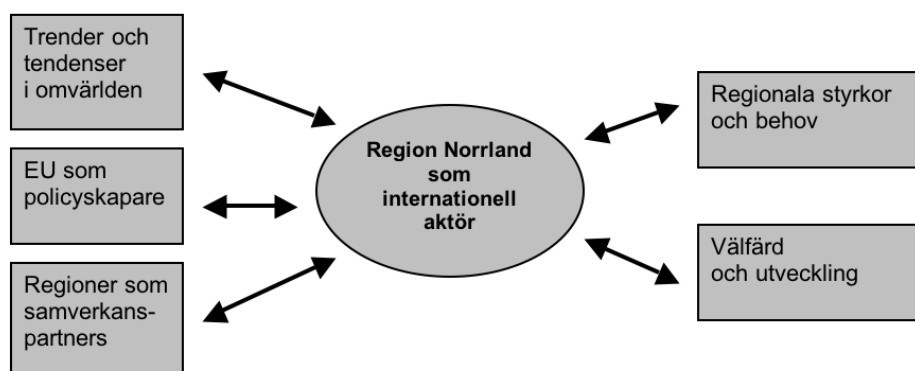
gustav.malmqvist@lvn.se

1 Inledning

Internationell samverkan och god omvärldsbevakning är kritiska framgångsfaktorer för en region, oavsett storlek och utseende. Den kartläggning som Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete genomfört (Norrstyrelsen Rapport 2009:4), visar att samtliga län som ingår i Norrstyrelsen redan idag har omfattande internationella samarbeten. Landsting och kommuner deltar aktivt i olika gränsregionala samarbeten, transnationella projekt och internationella organisationer. På den politiska nivån har arbetet med Europaforum Norra Sverige varit en framgång både nationellt och på EU-nivå för att tillvarata norra Sveriges intressen. Näringslivet i norra Sverige består i hög grad av starka internationella aktörer med en god position på världsmarknaderna för sina produkter. I en globaliserad värld blir vi också alltmer beroende av import av varor och tjänster, rekrytering av arbetskraft från utlandet och av att positionera besöksnäringen på en global marknad.

Norra Sverige har redan idag mycket internationell kompetens, nätverk och etablerade internationella samarbeten. För arbetet med att bevaka och påverka Europeiska Unionen finns det två Brysselkontor North Sweden European Office (Norrbottnen och Västerbotten) och Mid Sweden Office (Västernorrland och Jämtland). Parallellt med EU-kontorens arbete i Bryssel förs också kontinuerligt politisk dialog med regering, departement och myndigheter framförallt i regionala utvecklingsfrågor som påverkas av beslut i Europeiska unionen.

Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete konstaterar både i den genomförda kartläggningen och i det visionsarbete som nu genomförs att Region Norrland har förutsättningar att bli en starkare internationell aktör än de nuvarande länen var för sig. Region Norrland kan bli mer kostnadseffektiv i aktiviteter för att bevaka och påverka EU men kan också dra nytta av den mångfald av kompetens och nätverk som olika aktörer i regionen har.

Figur 1: Kontextuell utgångspunkt för Region Norrlands internationella arbete

2 Uppdrag och tillvägagångssätt

2.1 Uppdrag i fas 2 – vision, verksamhetsidé och inriktningsmål

Varje arbetsgrupp inom Norrstyrelsen fick i uppdrag 2009-03-12 att utarbeta:

- En **kortfattad vision** som beskriver tillståndet inom det egna verksamhetsområdet runt år 2020,
- En **verksamhetsidé** som beskriver Region Norrlands arbete och samspel med andra aktörer för att förverkliga denna vision, med början under mandatperioden 2011–2014,
- Ett till fem **inriktningsmål** för att förverkliga denna vision, gärna kompletterade med ett mindre antal effektmål för mandatperioden 2011–2014, samt
- Region Norrlands **roll och uppgifter** inom området år 2020, så som gruppen skulle vilja se dem.

Till den internationella gruppen gavs följande tilläggsinstruktion:

Arbetsgruppen bör utgå från nuvarande formella uppgiftsfördelning mellan staten och den kommunala sektorn inom det egna verksamhetsområdet, men beakta de möjligheter regionbildningen erbjuder inom ramen för kommunallagens allmänna kompetens. NLL och VLL är idag medlemmar i North Sweden, medan LVN är medlemmar i Mid Sweden. Hur Region Norrlands EU-bevakning, nätverksarbete och marknadsföring i Bryssel ska skötas blir en viktig fråga för gruppen att överväga. Därutöver bör gruppen beakta betydelsen av de befogenheter och resurser som regionen övertar från främst länsstyrelserna inom det regionala utvecklingsområdet.

2.1 Tillvägagångssätt

Utgångspunkten för visionsarbetet har varit den mycket omfattande kartläggning som genomförts i fas 1: **Rapport 2009:4 Internationellt samarbete i Region Norrland. En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete.** Därefter har internationella strategier hos berörda organisationer jämförts. Jämförelsen har visat på mycket stora likheter och genomgående en hög ambitionsnivå i länens internationella samarbeten och bevakning av EU. Det stärker arbetsgruppens bedömning att de viktigaste effekterna av regionbildning på det internationella arbetet är större genomslag och kostnadseffektivitet.

Den politiska styrgruppen har under denna fas haft två sammanträden 2009-06-08 samt 2009-09-02 och därutöver har synpunkter på underlag lämnats via e-post. Tjänstemannagruppen har haft ett stort antal arbetsmöten med start i maj 2009 fram till november 2009. Efter att den preliminära versionen av vision, verksamhetsidé och inriktningsmål godkänts av styrgruppen, arrangerades ett öppet **Visionseminarium i Umeå den 22 oktober**. Vid detta deltog 30 personer med mycket god spridning från regionens olika delar och olika aktörer. Samtliga landsting och kommunförbund var representerade, två av regionens universitet och flera fackföreningar. Bland deltagarna fanns såväl tjänstemän som politiska företrädare från olika partier. Vid seminariet presenterades arbetsgruppens arbete. Externa inbjudna talare var Linda Berg, SIEPS och Göteborgs universitet, Ulf Johansson, Sweco Eurofutures samt Magnus Engelbrektsson, Västra Götalandsregionen. Vid seminariet gavs värdefulla bidrag och synpunkter på arbetsgruppens underlag och det fortsatta arbetet.

2.2 Styrgrupp och tjänstemannagrupp

Gruppens ledamöter:

Håkan Gilmark (M), Härnösand, ordförande

Marie-Louise Rönnmark (S), Umeå

Stefan Dalin (S), Timrå

Agneta Lipkin (S), Kalix

Kenneth Backgård (Sjvp), Boden

Ulla Norgren (Fp), Sundsvall

Ewa-May Karlsson (C), Vindeln

Jan-Erik Ågren (Kd), Sollefteå

Sara Selmros (V), Härnösand

Eva Goës (Mp), Härnösand

Tjänstemannastöd

Gustav Malmqvist, Landstinget Västernorrland, huvudsekreterare

May Andersson, Kommunförbundet Västernorrland

Helena Gidlöf, Norrbottens läns landsting

Anita Lindfors, Kommunförbundet Norrbotten

Jenny Mozgovoy, Västerbottens läns landsting

Bernt Vedin, Region Västerbotten

3 Vision

Region Norrland – en framgångsrik och attraktiv del av Europa och världen

Arbetsgruppens formulering av vision för Region Norrlands internationella samverkan syftar på både regionens organisatoriska kompetens och styrka samt på den samverkan med övriga aktörer i det geografiska området Norrland som behövs för att kunna bli framgångsrik och attraktiv. Om vi uppnår visionen år 2020 har den bidragit till regional utveckling och ökad välfärd i regionen.

4 Verksamhetsidé

1. Region Norrland är som demokratiskt valt organ den organisation som företräder regionen internationellt. För att förverkliga visionen samverkar regionen med andra aktörer. Region Norrland har ett starkt politiskt internationellt engagemang och en aktiv omvärldsbevakning. För att ta tillvara möjligheter till regional utveckling har samarbetet inom den Europeiska Unionen en särställning.
2. Region Norrland ska som sammanhållande aktör för regional utveckling och tillväxt och i omvärldskontakter arbeta utåtriktat, i europeiska och internationella nätverk. Detta för att öka kunskapen hos Region Norrland och dess företrädare samt eftersträva internationell samverkan som gynnar regionens medborgare.

3. Region Norrlands roll är likaså att vara politisk aktör i ett flernivåstyre. Region Norrland deltar aktivt i den politiska dialogen på europeisk och nationell nivå för att tillvarata regionens intressen. Region Norrland ska arbeta aktivt för att stärka norra Sverige och den nordliga delen av Europa.
4. Region Norrland ska nyttja de möjligheter som ges till internationell samverkan som bidrar till att förverkliga visionen. Detta gäller såväl politisk samverkan och kulturellt utbyte som gränsöverskridande samarbete, som bidrar till att stärka regionens konkurrenskraft, tillväxt och välfärd.

Arbetsgruppen har vid många tillfällen konstaterat att gränserna för vad som är ”internationellt” ofta är svåra att dra. Omvärldsbevakning är idag en nödvändighet inom alla ansvarsområden i offentlig sektor och inom alla branscher, vilket gör att alla ämnen och sakfrågor har en internationell dimension. På samma sätt går det inte att skilja ut vad som är EU-politik kontra nationell, regional eller lokal politik. De politiska frågorna har i princip alltid en EU-dimension. Idag finns det i landsting och kommuner särskilda personer, avdelningar eller stödfunktioner för ”EU-frågor” och/eller ”Internationellt samarbete”, och vi har särskilda Brysselkontor för bevakning av EU:s processer. I det framtida Region Norrland kommer det att bli viktigt att integrera de europeiska och internationella perspektiven inom alla ansvarsområden. Nästa steg är att bedöma vilka stödfunktioner som behövs för att både politiska processer och internationella samarbeten ska fungera så smidigt som möjligt, och hur dessa ska utformas.

5 Inriktningsmål

1. Region Norrland arbetar aktivt med omvärldsbevakning och policypåverkan internationellt, på EU-nivå och nationell nivå
 - Region Norrland har en stark EU-bevakning genom sitt Brysselkontor.
 - Region Norrland är politiskt närvarande på EU-arenan.
 - EU-bevakning är en naturlig del av all verksamhet.
 - Region Norrland har ett internationellt perspektiv i beslut och handling.
2. Region Norrland deltar aktivt i nätverk, organisationer och samarbeten. Samverkan sker såväl inom och utanför regionen som utanför Sverige
 - Region Norrland har ett starkt internationellt engagemang där regionen deltar i internationella nätverk och tar initiativ till nya fruktbara samarbeten.
3. Förtroendevalda och medarbetare får genom det internationella engagemanget en allt bättre kunskap om frågor med internationellt perspektiv som berör Region Norrlands verksamhet och regionen i övrigt
 - Resultatet av Region Norrlands internationella engagemang och kunskap sprids till andra aktörer.
 - Region Norrlands internationella engagemang gynnar medborgarna.

4. Region Norrland har internationellt utbyte och stimulerar projektverksamhet som gynnar länets näringsliv och bidrar till ökad sysselsättning och välfärd
 - Region Norrland deltar i och tar initiativ till internationellt projekt-samarbete.
 - Region Norrland har en aktiv dialog med näringsliv, universitet och offentlig sektor.
 - Region Norrland ger finansiellt stöd till projektsamarbete inom områden där regionen har särskilda behov och förutsättningar.

5. Region Norrlands aktiva internationella arbete bidrar till att sprida information om och marknadsföra regionen, där dess konkurrenskraftiga kompetens, innovation och forskning i regionen marknadsförs exempelvis genom Brysselkontorets verksamhet
 - Region Norrland är en attraktiv arbetsgivare och samarbetspartner.
 - Region Norrland är ett starkt internationellt varumärke.
 - Region Norrland bjuder in internationella organisationer och partners och tar initiativ till att internationella möten arrangeras i regionen.

Region Norrlands internationella engagemang skapar konkurrenskraft och framtidstro

Norrstyrelsens rapportserie

Norrstyrelsen har bildats för att förbereda sammanslagningen av landstingen i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län till en regionkommun med arbetsnamnet Region Norrland. För att informera om sitt arbete och skapa intresse och engagemang i regionfrågan publicerar Norrstyrelsen stora delar av sitt arbete i en rapportserie.

- 2009:1 Statlig verksamhet i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län
- 2009:2 Högre utbildning och forskning i Region Norrland
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för högre utbildning och forskning
- 2009:3 Infrastruktur i Region Norrland
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för infrastruktur
- 2009:4 Internationellt samarbete i Region Norrland
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete
- 2009:5 Kultur i Region Norrland
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för kultur
- 2009:6 Miljö och energi i Region Norrland
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för miljö och energi
- 2009:7 Näringsliv och innovation i Region Norrland
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för näringsliv och innovation
- 2009:8 Trafik i Region Norrland
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för trafik
- 2009:9 Turism i Region Norrland
En kartläggning av Norrstyrelsens arbetsgrupp för turism
- 2009:10 Hälso- och sjukvård i Region Norrland
Norrstyrelsens kartläggning av hälso- och sjukvården i Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland
- 2009:11 Ekonomifrågor vid bildandet av Region Norrland
- 2009:12 Landstingens organisation i Region Norrland
- 2009:13 Fastighetsförvaltning och lokalförsörjning vid bildandet av Region Norrland
- 2009:14 Personalfrågor vid bildandet av Region Norrland
- 2009:15 IT-frågor vid bildandet av Region Norrland
- 2009:16 Informationsfrågor vid bildandet av Region Norrland
- 2009:17 Regional utvecklingsplanering i Region Norrland
- 2009:18 Utgångspunkter för formulering av vision och mål
- 2009:19 Vision och mål för högre utbildning och forskning i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för högre utbildning och forskning
- 2009:20 Vision och mål för infrastruktur i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för infrastruktur
- 2009:21 Vision och mål för internationellt samarbete i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för internationellt samarbete
- 2009:22 Vision och mål för kultur i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för kultur
- 2009:23 Vision och mål för miljö och energi i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för miljö och energi
- 2009:24 Vision och mål för näringsliv och innovation i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för näringsliv och innovation
- 2009:25 Vision och mål för trafik i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för trafik
- 2009:26 Vision och mål för turism i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens arbetsgrupp för turism
- 2009:27 Vision och mål för hälso- och sjukvård i Region Norrland
Ett förslag från Norrstyrelsens sex arbetsgrupper för hälso- och sjukvård
- 2009:28 Ekonomifrågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2
- 2009:29 Fastighetsfrågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2
- 2009:30 Personalfrågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2
- 2009:31 IT-frågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2
- 2009:32 Informationsfrågor vid bildandet av Region Norrland – etapp 2

Rapporterna kan hämtas på: www.norrstyrelsen.se

Rapporterna kan också beställas ifrån: kontorsservice@vll.se

För vidare information:

Projektledare Jan-Åke Björklund (jan-ake.bjorklund@norrstyrelsen.se)

Huvudsekreterare Jörgen Olsson (jorgen.olsson@norrstyrelsen.se)